

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ulica št. 4, I. nadst. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritličje desno. Telefon št. 24. — SHS postnoštekovni račun št. 11.787. Na naročila brez denarja se ne ozira. — Repoklasi se ne vračajo.

Poštnina plačana v gotovini Cena današnje številke Din —75

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri z datumom naslednjega dne ter stane mesečno po pošti D 10.—, za izposojstvo D 18.—, dostavljen na dom D 11.—, na izkaznice D 10.— inštrati po dogovoru. Naroča se pri upravi "TABORA" MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Naslov

Maribor, petek 1. oktobra 1926.

Leto: VII. — Številka: 222.

Kralj zopet na Bledu

Uzunović se bo takoj odpeljal na Bled. — Min. Pučja bodo najbrže prišli za besedo. — Kombinacije vsepovprek.

Beograd, 30. septembra.

V razgovoru, ki ga je imel ministrijski predsed. Uzunović s poslancem Pavlom Radićem, je Uzunović skušal uplavitati ta Pavla glede Nikičeve afere in ga pridobiti za to, da bi se HSS v interesu pomirjenja situacije odrekla zahtevi ki jo vodilni krogi HSS vedno rinejo v ospredje. Ker se je po noči kralj vrnil na Bled bo Uzunović še tekom današnjega dne odpotoval k njemu in mu poročal o političnem položaju. V ožjih vladnih krogih se živahno razpravlja o dogodkih, ki bodo sedaj sledili. Mnogo se komentira tudi Pučjeva izjava, češ, da se bo umaknil Korošcu, če hoče vstopiti v vladu. Radikalni baje niso zoper to, da Pučelj odstopi in pravijo, da bi se z njegovim odstopom zblizali s SLS. Krogižjo vesti o vstopu klerikalcev v vladu, vendar pa se ne zde verjetno, ker se še niso začela pogajanja z demokratično zajednico, ki ji jo radikali raje videli na vladi nego v opoziciji. Sicer pa so vse to še vedno sama prazna ugibanja, ker je položaj slejkoprej nerazčiščen in se pred Pašičevim povratkom v Beograd brzokone ne bo razčistil. Kdaj pa se vrne Pašić, ni nikomur znano.

Italija intervenira

Na željo italij. vlade se bo izpremenil zakon o agrarni reformi v Dalmaciji.

Beograd, 30. sept.

Italijanski poslanik general Boderó je zopet začel intervenirati radi nettunskih konvencij. Sedaj se obe vladni stranki pogajata med sabo in se bo najbrže z ozirom na konvencije in upoštevanje italijanske želje izpremenil zakon o agrarni reformi v Dalmaciji. Toliko je že sigurno, da posest državljanov kralj. Italije ne bo razlašena.

ITALIJA IN NAŠA JADRANSKA ŽELEZNICA.

Split, 30. septembra.

Kakor poročajo iz Rima, je Italija jako zainteresirana na pripravah za zgradbo proge Split—Beograd, ter pričakuje, da bo tako dobila najkrajšo zvezo z Moskvo in pritegnila prekomorski vozovni promet v svoja pristanišča.

NAŠI LETALCI NA POTU V ROMUNIJU.

Warszawa, 30. septembra.

Jugoslovanska zračna eskadrila je včeraj ob 12. uri 20 minut odplula proti Krakovu.

občutijo človeški naturi neprijetno utesnitev.

Oddaljenost stanovanja od mestnega centra, t. j. od pisarn, trgovin in šol je v velikih mestih postranskega pomena. V Londonu stanuje večina v centru mesta zaposlenih ljudi daleč zunaj na periferiji. Mesto, ki raste in napreduje, skrbi zmerom za to, da se kar najbolj izpopolni v prometnih oblikih. Delovni čas se uredi tako, da se nameščenci, ki biva jo na periferiji, vrnejo domov šele po končanem delu, nakar lahko ves preostali čas posvetijo sebi in svojim. Tudi gospodinjstvo se je temu prav lepo prilagodilo.

Izkušnje velest bi morali upoštevati tudi naši »merodajni činitelji«, tako občine kot posamezniki. Ponašanje se že upošteva. V Ljubljani je nastala na Mirju že cela kolonija enodružinskih vil z vrtom. Nadalje se še zida. Tudi v Mariboru se ta misel z uspehom propagira, v kolikor omogočajo nje izvedbo drugi činitelji, predvsem vprašanje sredstev oz. kredita. Naša mesta imajo povsod dovolj prostora. Čemu se utesnjevati na ozkem prostoru, če se lahko v vrtu mestu živi prijetno in udobno?

Država pa je dolžna preprečiti spekulacijo z zemljišči v okolici, ker ne gre, da bi kdo obogatel na račun drugih samo radi srečnega naključja, ker je v zemljišče v bližini mesta, kamor se mesto širi.

Jugoslovanskim pilotom so privedli poljska vlada, armada, mesta očina in drugi pri srčno slovo. Iz Krakova bodo odplali v Romunijo.

GRŠKA VLADNA KRIZA.

A t e n e, 30. septembra

Voditelji strank so se včeraj posvetovali, kako bi končno javno rešili vprašanje bodočih volitev. Ker po šesturnem posvetovanju niso prišli do nikakega zaključka, je šef vlade general Kondilis podal predsedniku republike admiralu Kondiotisu ostavko celokupnega kabineta. Venizelos je baje pisal liberalcem, da je pripravljen vstopiti v vladu, ki bi ji načeloval general Metaxas (monarhist). Venizelos bi prevzel zunanje zadeve.

CURIE. (Avala), 30. septembra. (Izv.) Beograd 9.1425, Paris 14.65, London 25.10 Newyork 517.83, Milan 19.4375, Praga 15. 325, Dunaj 73.025, Budapest 0.097245, Berlin 123.20, Brüssel 14.20, Sofija 3.75.

Kratko — najnovejše

V Livorno je prispel angleški zunanji minister Chamberlain, da se sestane z Mussolinijem. Napoveduje se tudi sestanek romunskega in italijanskega kralja.

Zdi se, da je kriza avstrijske vlade neizogibna in da bo novi mož zopet prelaz dr. Seipel.

Stajerski deželni glavar msgr. Prišching je odstopil radi socialdemokratske gonje proti njegovi osebi.

V času sporazumevanja med Francijo in Nemčijo je nastal v Germersheimu krvav spopad med nemškim prebivalstvom in francoskimi okupacijskimi četami.

Pri volitvah župana v Budimpešti sta dobila dva kandidata enako število glasov. Vršile se bodo ožje volitve.

Angleška premogovna stavka, ki zadaja angleški vladi veliko skrbi in tudi gmotne škode, se bliža koncu. Delavci se trumoma vračajo na delo.

Iz Aten poročajo, da se je v grških političnih krogih pojavil močan odpor zoper jugoslov. cono v Solunu. Pogodba z jugoslov. vlado najbrže ne bo ratificirana.

Poljska politična kriza še ni rešena. Strankarska nasprotja so se poostri in gre za to, ali se ohrani demokracija ali pa se upelje diktatura Pilsudskega.

Celokupna grška vlada je podala ostavko. Pojavil se je hud spor med pristaši Venizelosa (republikanci) in monarhisti.

Verski boj v Mehiki se nadaljuje. V Tonali je množica vernikov s kamenjem in puškami preprečila otvoritev vladnih brezkonfesionalnih šol.

V Ameriki je divjal včeraj nov orkan. Bil je izredno močan in je brzel s strašno hitrostjo v smeri proti že opustošeni Floridi. Podrobnosti še manjkajo.

V Veracruzu v Mehiki je povzročil vihar z vrtinci ogromno škodo. V severni Mehiki imajo nečuvno deževje s povodnjem in pogoste potresne sunke. V veracruzskem pristanišču so se potopili 4 parniki.

Policijski kongres v Berlinu, ki se ga udeležujejo tudi zastopniki naše države, se je izrekel proti številnim pomilostitvam, za odpravo porote in za uvedbo smrtnih kazni v deželah, kjer je še ni.

Pred Tanger so dospeli italijanske križarke, da podprejo špansko zahtevo po Tangerju.

V državljanski vojni na Kitajskem je maršal Čsun-čuang-fang porazil pri Vančangu kantunske čete, ki so izgubile 2000 mož.

Novi stanovanjski zakon

Iz podučenega vira smo prijeli:

Vprašanje novega stanovanjskega zakona vznemirja že več mesecev tako hišne lastnike kakor najemnike, ker je nevarnost, da s 1. novembrom, ko poteče veljavnost sedanjega zakona, še ne bo novega. V poletnem zasedanju skupščine je vlada predlagala odseku, naj se obstoječi stanovanjski zakon podaljša brez

izprememb še za eno leto, dočim so najemniške organizacije zahtevale podaljšanje za štiri leta in izpremembe v prid najemnikom. Kakor se sliši iz krogov hišnih posestnikov, namerava vlada v prvi prihodnji seji predložiti skupščini novi zakon, izpremenjen nekoliko v korist hišnim posestnikom. Med drugim bi naj za zaščite najemnike znašala čista mesečna najemnina desetkratno predvojno višino v dinarjih, to je v naših krajih štiridesetkratno predvojno najemnino, kar odgovarja zlati pariteti. Važna bi bila tudi izprememba, da bi bila zaščiteni sama stanovanja z največ tremi sobami, večja pa ne. Kako bodo vzeli novi tako izpremenjeni stanovanjski zakon javni in zasebni nameščenci, katerih prejemki se vedno znižujejo, je drugo vprašanje!

Dnevna kronika

Težka nesreča

Maribor, 29. septembra.

Nekatere kraje v ljubljanski oblasti je zadela prirodna katastrofa, katero bo vsak Slovenec občutil z bolešjo v srcu. Voda je opustošila Poljansko dolino, Polovgrajsko kotlino in Polhov gradec. Žire z okolico pa je skorajda zbrisala sveta. Obsežna in gosto naseljena pokrajina je silno prizadeta in slovenskemu gospodarstvu je zadan težak udarec, ki se lahko — v sorazmerju — primerja s katastrofo v Vojvodini.

Tudi ozemlje mariborske oblasti je deloma izročeno oblasti vode. Največ trpi zopet naše ljubko in starinsko Celje, ki sicer topot ni v takem položaju kot pred tedni, vendar pa se utegne zbog neprestanega dežja nevarnost povečati.

Usoda Žirov, Polhovega gradca in drugih težko prizadetih krajev napolnjuje tudi nas na severni meji ožje slovenske domovine z iskrenim sočutjem. Treba je, da vstopijo že osnovni odbori Rdečega križa nemudoma v posebno akcijo za poplavljenec v Sloveniji. Prebivalci slovenskih pokrajin, v kolikor ne trpe sami pod udarci prirode, naj podajo vsak po svojih močeh dobre vzglede solidarnosti in sočutja.

Značilen neuspeh

Maribor, 29. septembra.

Klerikalci so zanesli v vrste naših industrijcev, trgovcev in politikov nepotrebnega zga. Dasi je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo poklicana reševati gospodarska vprašanja in ščititi interese v nji zastopanih stanov, so klerikalci s pomočjo nekaterih nedoslednejšev iz drugih strank izpremenili zbornične volitve v političen boj. Zlasti na začetku volilne borbe so proglašali, da gre za nekako manifestacijo neodvisnosti slovenskega gospodarstva od Beograda. Kako je ta manifestacija izgledala v resnici, je pričalo to, da so bili v tej bojni vrsti tudi radikali in radičevci, torej najhujši »centralisti«.

Zbornične volitve pa niso imele in nimajo namena, soodločevati pri vprašanju ustavne revizije in pri smernicah notranje politike, marveč zaščititi interese slovenskih gospodarskih krogov ne le nasproti Beogradu, temveč tudi nasproti domačim nasprotnikom in reševati tiste zadeve, ki spadajo v zbornični delokrog.

Nasproti razdrilni politiki klerikalcev se je postavila moč organiziranih trgovcev, obrtnikov in industrijcev. Kandidature, ki so jih postavile obrtniške in trgovske organizacije, zmagujejo na vsej črti. Pogorel je celo glavni eksponent SLS Ivan Ogrin. Napredni zastopniki imajo že sedaj, ko skrutini še ni končan, v plenumu zbornice ogromno večino.

Če vzameš v roke današnjeja »Slovenca«, čutiš, da veje iz njega velika potrtost in razočaranje. Politično zganstvo v gospodarskih organizacijah se ni obneslo. Jelačin-Ogrinovo zrnje ni šlo v klasje!

— Naša zunanja politika. Zagrebška »Rieč« razmotriva v »vodniku« »Kude plovi naš državni brod« pomen dejstva, da je naš kralj službeno posetil prezidenta francoske republike. V Italiji se tolmači ta obisk kot znak, da Jugoslavija zopet sledi Francijo, kar glede na trenut-

Mesta in stanovanjsko vprašanje

Maribor, 30. septembra

Stanovanjsko vprašanje — vseeno, v kakoli obliki — trka vedno bolj na duri in vsa njegova rešitev je v tem: zidati nova stanovanja, razširiti mesta! O tem, kdo naj zida in k d o naj da sredstva, se vodi dolga diskusija. Strokovnjaki pa tudi veliko razpravljajo o tem, kako naj se zida. Predvsem se križata med sabo dva načrta: Nekateri so za to, da se gradi velike stanovanjske hiše, v katerih biva pod isto streho mnogo družin, medtem ko drugi zagovarjajo enodružinske hiše z vrtom. Na eni strani torej velike »Zinskasserne«, kakor imenujejo Nemci take hiše, na drugi strani pa vrtno mesto (Gartenstadt) z ličkimi majhnimi hišami in vrtovi.

Na Dunaju se je vršil od 14.—17. t. m. Kongres za zgradbo mest. Na kongresu se je zelo veliko razpravljalo tudi o tem vprašanju. Zanimivo je, da se je po dolgotrajni razpravi sprejel sklep, ki so ga posebno zagovarjali inozemski (ameriški, angleški in nemški) strokovnjaki, naj se za bodoče stanovanjske hiše kolikor le moreče uporablja tip enodružinskih hiš z vrtom, zidanje »stanovanjskih kassern« pa naj se opusti.

Na kongresu so se sicer povdarjale zasluge mesta Dunaja, ki je v zadnjih letih z zidanjem velikih stanovanjskih hiš že precej ublažilo stanovanjsko budo, vendar so bili strokovnjaki mnenja, da bi bilo mnogo boljše, če bi se gradile mesto ogromnih večnadstropnih palaš vrtna selbine. To mnenje so utemeljevali tako, da človeška narava težji po individualizaciji, t. j. človek je rad kolikor mogoče sam svoj in neodvisen od drugih. Zato se neki notranji čut upira temu, da se več različnih rodbin stlači v eno stanovanjsko hišo. Tudi iz gospodarskih ozirov je enodružinska hiša dragocenejša, ker ima in mora imeti vrt, s čimer se olajšuje prehrana velemest in tudi rodbina se lažje vzgaja za gospodarstvo. Higijenske prednosti takih selišč so splošno znane in v zgledu vrtnih predmestij so najbolj dokaz, da je stanovanje v takih naselbinah zdravju najmanj škodljivo.

To stališče mednarodnega kongresa bo imelo najbrže posledico, da se bo tudi gradbeni politika mesta Dunaja izpremenila, kajti že med debato je priznal zastopnik dunajskega gradbenega urada, da namerava mestna občina zgraditi v kratkem novo selišče. Pričakovati je, da bo mestna občina opustila gradbo velikih stanovanjskih hiš in bo upoštevala mnenje kongresa glede enodružinskih hiš.

Velik utis so napravili statistični podatki o angleški gradbenosti. Po svetovni vojni se je v Londonu gradilo le 15.8% najemniških hiš, dočim se je enodružinskih hiš zgradilo 84.2%. Razmerje med graditvijo velikih stavb in enodružinskih hiš za Anglijo uprav presenetljivo — 2.9%:97.1%. Še zanimivejša je bila izjava ameriških strokovnjakov, ki so trdili, da stanuje celo v največjih ameriških mestih več prebivalstva v enodružinskih hišah nego v palačah in oblakoderih.

Ogromni razvoji gradbenosti omogoča seveda prometna tehnika, ki je v Ameriki na višku.

Mnenju angleških in ameriških strokovnjakov so se pridružili tudi nemški in češki delegatje.

Tako se v gradbenem stremljenju čuti, da se je prebivalstvo velemest naveličalo velemestnega hrupa in trušča, ogromnih palaš in neprestane natlačnosti v prostoru; ljudem se hoče nekakega »povratka v prirodu« v podobi ljubkih hišic, ki jih obdaja sadno drevje in pred katerimi je vrt z zelenjavo in cveticami. Tu se čuti človek najbolj »svojega« in tu je se čuti najzadovoljnejši. Ni treba omenjati, da mimo odraslih pridobe posebno veliko še otroci, ki sredi velemesta najbolj

2078 **Povodnik.**

Urednik Božidar Borko, novinar, Izdajatelj: Konzorcijski Tabor
predstavnik: Vekoslav Spindler, novinar, Vsi v Mariboru